

ZİRAAT BANK AZƏRBAYCAN ASC

Müşahidə Şurasının 05 sentyabr 2023-cü il
tarixli qərarı (Protokol № 08 ilə təsdiq edilmişdir.

Dr. İlker Met

Müşahidə Şurasının Sədri

**“ZİRAAT BANK AZƏRBAYCAN” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİNİN CİNAYƏT
YOLU İLƏ ƏLDƏ EDİLMİŞ ƏMLAKIN LEQALLAŞDIRILMASINA VƏ
TERRORÇULUĞUN MALİYYƏLƏŞDİRİLMƏSİNƏ QARŞI MÜBARİZƏ HAQQINDA
SİYASƏTİ**

BAKİ – 2023

Mündəricat

1. ANLAYIŞLAR VƏ İXTİSARLAR.....	1
2. GİRİŞ	6
3. SİYASƏT VƏ ƏHATƏ DAİRƏSİ.....	7
3.1. Öhdəlik və vəzifələri	8
3.1.1. Müşahidə Şurası	8
3.1.2. İdarə Heyəti	8
3.1.3. Məsul Şəxs	9
3.1.4. Daxili Audit	10
3.1.5. Bank işçilərinə dair tələblər:.....	11
3.2. Qanun pozuntuları və Bank işçiləri üçün nəticələri.....	11
4. ƏL/TMM DAXİLİ NƏZARƏT PROQRAMI.....	11
5. MÜŞTƏRİ UYĞUNLUĞU PROQRAMI (ÖZ MÜŞTƏRİNİ TANI - ÖMT)	13
6. QADAĞAN OLUNMUŞ İŞGÜZAR MÜNASİBƏTLƏR.....	15
7. RİSK-ƏSASLI YANAŞMA PRİNSİPLƏRİ.....	16
7.1. Ümumi risk qiymətləndirməsi	16
7.1.1 Müştəri riski amilləri:.....	16
7.1.2 Məhsul, xidmət və əməliyyat üzrə risk amilləri:.....	17
7.1.3 Çatdırılma kanallarının risk amilləri:.....	17
7.1.4 Ölkələr və coğrafi risk amilləri	17
7.2. Müştəri uyğunluğu tədbirləri (CDD-EDD).....	18
8. MONİTORİNG OLUNMALI ƏMƏLİYYATLAR	18
9. BANKIN DAXİLİ İNSTİTUSİONAL RİSK QIYMƏTLƏNDİRİLMƏSİ.....	19
10. YENİ TEXNOLOGİYALARIN TƏTBİQİ ZAMANI VERİFİKASIYA TƏDBİRLƏRİ.....	20
11. SANKSIYA, PEP SİYAHILARI VƏ HƏDƏFLİ MALİYYƏ SANKSİYALARI.....	21
12. HƏDƏFLİ MALİYYƏ SANKSİYALARI – AKTİVLƏRİN DONDURULMASI.....	22
13. HESABATLILIQ.....	23
13.1. MMX tərəfindən geriyyə məlumatlandırma	23
13.2. Rəhbərliyə hesabatlıq	24
14. MÜXBİR BANK ƏLAQƏLƏRİNİN QURULMASI	24
15. SƏNƏDLƏRİN SAXLANMASI.....	25
16. KORRUPSİYA VƏ RÜŞVƏTXORLUQ	25
‘Whistleblow’ mexanizmi:	26
17. YEKUN MÜDDƏALAR	26

“ZİRAAT BANK AZƏRBAYCAN” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİNİN CİNAYƏT YOLU İLƏ ƏLDƏ EDİLMİŞ ƏMLAKIN LEQALLAŞDIRILMASINA VƏ TERRORÇULUĞUN MALİYYƏLƏŞDİRİLMƏSİNƏ QARŞI MÜBARİZƏ HAQQINDA SİYASƏTİ

“Ziraat Bank Azərbaycan” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti Ziraat Maliyyə Qrupunun üzvü olub, bütün fəaliyyətinin qanunvericilikdə nəzərdə tutulan tələblərə uyğunluğunu tənzimlənməklə, bu fəaliyyətin cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə üzrə beynəlxalq standartlara uyğun olmasını hədəfləyir.

1. ANLAYIŞLAR VƏ İXTİSARLAR

Anlayışlar və ixtisarlar	Anlayışların açıqlaması
ƏL/TMM	Qanuna uyğun olaraq cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə məqsədilə həyata keçirilən fəaliyyət və tədbirlər toplusudur.
Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlak	Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsində təsbit edilmiş cinayətlərin törədilməsi nəticəsində birbaşa və ya dolayı yolla əldə olunmuş hər hansı pul vəsaitləri, daşınar və ya daşınmaz, maddi və ya qeyri-maddi əmlak nemətləri, o cümlədən virtual aktivlər və əmlaka mülkiyyət hüquqlarını və maraqlarını təsdiq edən hüquqi alətlər və sənədlərdir.
Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması	Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması fəaliyyətlərini aşağıdakı kimi müəyyən edilir: <ul style="list-style-type: none">• Pul vəsaitlərinin və ya digər əmlakın cinayət yolu ilə əldə edildiyini bilərəkdən konversiyası və ya köçürülməsi;• Cinayət yolu ilə əldə edildiyini bilə-bilə pul vəsaitləri və ya digər əmlakın əldə edilməsinin həqiqi mənbəyini gizlətmək və ya cinayət törətmiş şəxsin məsuliyyətdən yayınması üçün ona kömək etmək və ya cinayət yolu ilə əldə edilmiş pul vəsaitlərindən və ya digər əmlakdan istifadə etməklə maliyyə əməliyyatlarının və ya digər əqdlərin həyata keçirilməsi;• Cinayət yolu ilə əldə edildiyini bilə-bilə pul vəsaitləri və ya digər əmlakın həqiqi xarakterinin, mənbəyinin, yerinin, onlara sərəncam verilməsinin, onların yerdəyişməsinin, belə pul vəsaitləri və ya digər əmlaka olan hüquqların və ya onların kimə məxsus olmasının ört-basdır edilməsi və ya gizlədilməsi;
	Əldə olunma mənbəyindən asılı olmayaraq, pul vəsaitlərinin və ya digər əmlakın tamamilə və yaxud qismən, bilavasitə və ya dolayısi ilə Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin müvafiq maddələrində [1] nəzərdə tutulmuş əməllərin şəxs və

<p>Terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi</p>	<p>ya qrup (dəstə, təşkilat) tərəfindən hazırlanmasının, təşkil olunmasının və ya törədilməsinin maliyyələşdirilməsi üçün, yaxud göstərilən cinayətlərin törədilməsi məqsədilə şəxsin və ya həmin məqsədlə yaradılan qrupun (dəstənin, təşkilatın) təmin edilməsi üçün istifadə olunacağını bilərək pul vəsaitlərinin və ya digər əmlakın qəsdən toplanılması və ya verilməsidir.</p> <p>[1] Həmin cinayətlər aşağıdakılardır:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beynəlxalq müdafiədən istifadə edən şəxslərə və ya təşkilatlara hücum etmə, • Terrorçuluq, • Terrorçuluğa açıq çağırışlar, • Terrorçuluq məqsədilə təlim keçmə, • Adamları girov götürmə, • Hava və ya su nəqliyyatı gəmisini, yaxud dəmir yolu qatarını qaçırma, • Dəniz quldurluğu, • Radioaktiv materiallarla qanunsuz davranma, • Radioaktiv materialları talama və ya hədə-qorxu ilə tələb etmə, • Dövlət xadiminin və ya ictimai xadimin həyatına sui-qəsd etmə, • Hakimiyyəti zorla ələ keçirmə və ya onu zorla saxlama, • Qanunvericiliklə nəzərdə tutulmayan silahlı birləşmələri və ya qrupları yaratma, • Silahlı qiyam, • Azərbaycan Respublikası hüduqlarından kənarında silahlı münaqişələrdə iştirak etmək məqsədi ilə sabit qrup yaratma.
<p>Sanksiya tətbiq edilməli fiziki şəxslər və qurumlar</p>	<p>Terrorçuluğa və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə, kütləvi qırğın silahlarının yayılmasına və yayılmasının maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə çərçivəsində Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə və tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələrə, habelə siyahısı maliyyə monitorinqi orqanı tərəfindən müəyyən edilmiş Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrinə əsasən barələrində sanksiya tətbiq edilməli fiziki şəxslər və qurumlardır.</p>
<p>Sanksiya siyahıları</p>	<p>Terrorizmin maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə çərçivəsində bəzi şəxslər, müəssisələr və qruplarla bağlı beynəlxalq qurumlar, ölkələr, habelə Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə və tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələrə uyğun olaraq hazırlanmış siyahılardır.</p>

<p>Kütləvi qırğın silahlarının yayılmasının maliyyələşdirilməsi</p>	<p>Nüvə, kimyəvi, bakterioloji (bioloji) və toksin silahların, eləcə də onların daşıyıcı vasitələrinin (müxtəlif mənzilli ballistik və qanadlı raket başlıqları, uzaqdan idarəolunan döyüş sistemləri) və əlaqəli materialların (qeyri-qanuni məqsədlər üçün istifadə olunan texnologiyalar və ikili təyinatlı mallar da daxil olmaqla) Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə və üzərinə götürdüyü beynəlxalq öhdəliklərə zidd olaraq istehsalı, əldə edilməsi, inkişaf etdirilməsi və təkmilləşdirilməsi, idxalı, ixracı, tranzit daşınması, ötürülməsi, toplanması və ya istifadəsi, eləcə də bu silahlara sahiblik və ya onların beynəlxalq daşınmasında vasitəçilik (broker) fəaliyyətləri məqsədilə bütövlükdə və ya qismən istifadə olunan aktivlərin toplanılması və ya verilməsi, habelə maliyyə xidmətlərinin təmin edilməsidir.</p>
<p>İnsan alveri</p>	<p>Zor tətbiq etmək hədəsi ilə və ya zor tətbiq etməklə, hədə-qorxu və ya digər məcburetmə vasitələri ilə, oğurlama, dələduzluq, aldatma yolu ilə, təsir imkanlarından və ya zəiflik vəziyyətindən sui-istifadə etməklə, yaxud digər şəxsə nəzarət edən şəxsin razılığının alınması üçün maddi və sair nemətlər, imtiyazlar və ya güzəştlər verməklə və ya almaqla insanların istismar məqsədilə cəlb edilməsi, əldə edilməsi, saxlanması, gizlədilməsi, daşınması, verilməsi və ya qəbul edilməsidir (uşağın istismar məqsədilə cəlb edilməsi, əldə edilməsi, saxlanması, gizlədilməsi, daşınması, verilməsi və ya qəbul edilməsi, bu maddədə göstərilən üsullardan istifadə olunmasa da, insan alveri hesab edilir).</p>
<p>Yüksək riskli zonalar</p>	<p>Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə sahəsində mötəbər mənbələr (beynəlxalq təşkilat və qurumlar tərəfindən dərc edilmiş qarşılıqlı qiymətləndirmə və ya təfəsilatlı hesabatlar, habelə tərəqqi hesabatları) əsasında müəyyən edilmiş adekvat mübarizə sistemi olmayan, silahlı separatizmi, ekstremizmi, muzdluluğu və terror fəaliyyətini dəstəkləyən, maliyyə əməliyyatlarının aparılması zamanı eyniləşdirmə məlumat və sənədlərinin açıqlanmasını tələb etməyən və beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən barəsində sanksiyalar və ya digər analoji tədbirlər tətbiq edilən dövlətlər və ya ərazilərdir.</p>
<p>FATF</p>	<p>Financial Action Task Force – cinayət yolu ilə əldə edilmiş ƏL/TMM sahəsində ölkədaxili və beynəlxalq səviyyədə strategiyaların hazırlanması və təbliği məqsədini qarşısına qoymuş hökumətlərarası qurumdur.</p> <p>Sahəvi qaydalar müəyyən edən bu dövlətlərarası orqan 1989-cu ildə yaradılmışdır. FATF-in məqsədi satandartları müəyyən</p>

	etmək və əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə, habelə beynəlxalq maliyyə sisteminin toxunulmazlığına təhlükə yaradan digər məsələlərə qarşı hüquq, idarəetmə və əməliyyat tədbirlərinin effektiv şəkildə tətbiqini həyata keçirməkdir.
Wolfsberg Questionnaire (CBDDQ)	Bu sorğunun məqsədi tənzimləyici tələblərə və öz daxili siyasət və prosedurlarına uyğun olaraq müxbir bankçılıq münasibətləri üzrə maliyyə institutlarına lazımi araşdırmanın (Due Diligence) həyata keçirilməsində yardımçı olmadır. Bu səbəbdən banklar, digər banklarla müxbir əlaqələrə girməzdən əvvəl qarşı tərəfin ƏL/TMM üzrə daxili nəzarət proqramını analiz etmək üçün bu sorğunu tələb etməlidirlər.
Maliyyə monitorinqi orqanı (MMX)	Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasının və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinin qarşısının alınması sahəsində vahid tənzimləməni və nəzarəti həyata keçirən, fəaliyyəti əlaqələndirən, habelə bu sahədə dövlət siyasətinin formalaşmasında iştirak edən müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqandır.
Siyasi nüfuzlu şəxslər	Hər hansı dövlətdə (ərazidə) və ya beynəlxalq təşkilatda mühüm dövlət və ya ictimai vəzifə tutan və ya əvvəllər belə vəzifəni tutmuş şəxslərdir (dövlət və hökumət başçıları, dövlət orqanlarının (qurumların) rəhbərləri, onların müavinləri, qanunverici orqanın üzvləri, siyasi partiyaların idarəetmə orqanlarının üzvləri, ali və konstitusiya məhkəmələrinin hakimləri, ali auditori həyata keçirən nəzarət orqanlarının və mərkəzi bankların idarəetmə orqanlarının üzvləri, fəvqəladə və səlahiyyətli səfirlər, müvəqqəti işlər vəkilləri, ali hərbi və ali xüsusi rütbəli şəxslər, dövlət müəssisələrinin idarəetmə orqanlarının üzvləri, beynəlxalq təşkilatların rəhbərləri, onların müavinləri, idarəetmə orqanlarının üzvləri).
Siyasi nüfuzlu şəxslərin yaxın qohumları	Siyasi nüfuzlu şəxslərin valideynləri, babaları, nənələri, əri, arvadı, uşaqları, nəvələri, doğma və ögey qardaşları və bacıları, övladlığa götürənləri (götürülənləri).
Siyasi nüfuzlu şəxslərin yaxın münasibətdə olduğu şəxslər	Siyasi nüfuzlu şəxslə eyni hüquqi şəxs və ya xarici hüquqi təsisatın ortaqlarına və ya xarici hüquqi təsisatın ortaqlarına mülkiyyətçisi olan və ya onunla istənilən digər sıx sahibkarlıq münasibətində olan fiziki şəxslər, siyasi nüfuzlu şəxslərin faktiki mənfəət əldə etməsi məqsədilə təsis edilmiş hüquqi şəxsin və ya xarici hüquqi təsisatın təsisçisi və ya benefisiar mülkiyyətçisi olan fiziki şəxslər və yaxud

	adlarına siyasi nüfuzlu şəxsə faktiki məxsus əmlaka hüquqların rəsmiləşdirildiyi şəxslərdir.
Məsul şəxs	Bankda cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə üzrə daxili qayda və prosedurların həyata keçirilməsinə nəzarət etməyə, maliyyə monitorinqi orqanı ilə məlumat mübadiləsini həyata keçirməyə, həmçinin monitorinq olunmalı əməliyyatlarla bağlı müvafiq hesabatları hazırlamağa və təqdim etməyə cavabdeh olan şəxsdir.
Müştəri	Bankın hər hansı xidmətindən istifadə edən şəxs və ya xarici hüquqi təsisat
İşgüzar münasibətlər	Bankın peşəkar fəaliyyətinin həyata keçirilməsi zamanı öz müştəriləri ilə formalaşdırdıqları, tərəflərin qarşılıqlı hüquq və vəzifələrinə əsaslanan, birdəfəlik xarakter daşımayan peşəkar münasibətlərdir.
Xarici hüquqi təsisat	Xarici dövlətdə (ərazidə) qüvvədə olan qanunvericiliyə uyğun olaraq hüquqi şəxs yaratmadan təsis edilən və fiziki və ya hüquqi şəxs olan təsisçi tərəfindən benefisiarın və ya benefisiarlar qrupunun faydalanması və ya xüsusi məqsədlər çərçivəsində xarici hüquqi təsisat təminatçısının nəzarəti şərtilə və ya belə şərt olmadan əmlakın xarici hüquqi təsisat idarəçisinin mülkiyyətinə verilməsi ilə bağlı fəaliyyəti həyata keçirən trust və ya analoji xüsusiyyətlərə malik digər təsisat. Xarici hüquqi təsisatın təsisçisi, idarəçisi, təminatçısı, benefisiarı və ya benefisiarlar qrupu dedikdə xarici hüquqi təsisatın təsis sənədindən irəli gələn müvafiq hüquq və vəzifələri daşıyan şəxslərdir.
Benefisiar mülkiyyətçi	Son nəticədə müştəriyə nəzarəti həyata keçirən və ya hüquqi şəxs, yaxud xarici hüquqi təsisat olan müştərinin əsl sahibi olan və (və ya) xeyrinə əməliyyat aparılan və (və ya) əqdlər bağlanmış, habelə son nəticədə hüquqi şəxs və ya xarici hüquqi təsisat üzərində effektiv nəzarəti həyata keçirən fiziki şəxsdir (şəxslər).
Mühüm iştirak payı	Nizamnamə kapitalının, habelə səsvermə hüququnun 10 (on) və ya daha çox faizini təşkil edən, yaxud müqavilə əsasında iştirakçısı olduğu hüquqi şəxsin qərarlarının qəbul edilməsinə mühüm təsir göstərməyə imkan verən paya birbaşa və ya dolaylı yolla sahiblikdir.

Hüquqi nümayəndə / Təmsilçi	Fiziki və ya hüquqi şəxsi üçüncü şəxslər qarşısında təmsil etmək hüququna malik vəkalət almış şəxsdir
Risk əsaslı yanaşma	Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə sahəsində müştərilərin, məhsulların, çatdırılma kanallarının və sairənin yüksək riskli qrupdan aşağı riskli qruplara doğru sinifləndirmə meyarlarının tətbiqidir.
Monitorinq	Mənbəyi məlum olan məlumatlar və sənədlər əsasında maliyyə monitorinqi orqanı tərəfindən həyata keçirilən araşdırma tədbirləridir.
Məlumat və sənədlər	Yaranma tarixindən, təqdimat formasından və təsnifatından asılı olmayaraq Bankın fəaliyyəti nəticəsində əməliyyatlar və işgüzar münasibətlər barədə yaranan, saxlanılan və ya qeydə alınan faktlar, rəylər, xəbərlər və ya digər xarakterli məlumatlar, kağız və ya elektron formada sənədlərdir. Bu anlayış, eyni zamanda, müxtəlif məlumat bazalarında yaradılan, saxlanılan, qeydə alınan, habelə internet və ya digər informasiya ehtiyatlarında toplanan faktları, xəbərləri və ya digər xarakterli məlumatları və ya sənədləri də əhatə edir.
Elektron köçürmələr	Maliyyə vəsaitlərinin fiziki və ya hüquqi şəxslər tərəfindən maliyyə institutlarının təqdim etdiyi elektron üsullarla (bank hesabı vasitəsilə, hesab açmadan və ya yeni ödəniş metodları ilə) vəsaiti alana çatdırılması məqsədilə aparılan transsərhəd və ya ölkədaxili əməliyyatlardır.
Virtual aktiv	Ödəniş və ya investisiya məqsədilə mübadilə vasitəsi kimi çıxış edən və virtual aktivlər dövriyyəsi sistemində mövcud olan dəyərin rəqəmsal ifadəsidir.
Shell-bank	Hər hansı ölkədə fiziki mövcudluğu olmayan və bank tənzimləməsi və nəzarəti orqanları tərəfindən tənzimləmə və nəzarət prosesləri ilə əhatə edilməyən bankdır.

2. GİRİŞ

“Ziraat Bank Azərbaycan” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin (bundan sonra “Bank”) Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə haqqında Siyasəti (bundan sonra “Siyasət”) Bankda cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasının qarşısının alınması və terrorizmin maliyyələşdirilməsi ilə mübarizə məsələlərini tənzimləyir. Bu Siyasət Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi, FATF tövsiyyələrini, Bazel standartlarını, Wolfsberg prinsiplərini, Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə haqqında Qanun

(bundan sonra “Qanun”), AR Maliyyə Monitorinqi Xidməti və AR Mərkəzi Bankının qəbul etdiyi qərarlar və normativ xarakterli aktlar, Azərbaycan Respublikasının tərəf kimi imzaladığı beynəlxalq razılaşmaları və Ziraat Finans Qrupu Uyum Politikasını əsas alaraq hazırlanmışdır.

Bank öz fəaliyyətində Azərbaycan Respublikası hüquqi aktlarını və beynəlxalq standartların tələblərini rəhbər tutaraq şəffaf şəkildə öz biznesin fəaliyyətini təşkil edir. Bankın bütün işçiləri vicdanlı, ədalətli və yüksək etik davranış qaydalarına uyğun fəaliyyət göstərməli, eləcə də korrupsiyaya qarşı mübarizə ilə bağlı bütün qaydalara əməl etməli və uyğun olmayan davranışa və ya maraqların toqquşmasına yol verməməlidir.

3. SİYASƏT VƏ ƏHATƏ DAİRƏSİ

Bu Siyasət Bankın ƏL/TMM üzrə daxili nəzarət proqramının tərkib hissəsi olub, fəaliyyət zamanı rəhbər tutulacaq əsas prinsipləri və ona nəzarət mexanizmlərinin əsaslarını, eləcə də onların inkişaf istiqamətlərini müəyyən edir.

Daxili nəzarət proqramına bu Siyasətdən başqa aşağıdakılar da aiddir:

- müştəri uyğunluğu tədbirlərinə və müştəri profili üzrə risklərin qiymətləndirilməsinə dair daxili qayda və prosedurlar;
- müştərilərin benefisiar mülkiyyətçilərinin müəyyənləşdirilməsinə dair metodologiya və prosedurlar;
- məlumat və sənədlərin saxlanılmasına və konfidensiallığına dair daxili qayda və prosedurlar;
- şübhəli əməliyyatların (əqdlərin) aşkarlanması meyarları, onların təhlili, onlar barədə məlumat və sənədlərin MMX`ya təqdim olunması üzrə daxili qayda və prosedurlar;
- institusional risk qiymətləndirilməsi üzrə metodologiya və prosedurlar;
- yeni məhsulların yaradılması və istifadəyə verilməsinə dair daxili qayda və prosedurlar;
- daxili auditin tərəfindən daxili nəzarət proqramının qiymətləndirməsi üzrə standartlar.

Bu siyasətin əsas məqsədi Bankın cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi prosesinə cəlb olunması, Bankdan vasitəçi olaraq bu prosesdə istifadə olunmasının qarşısının alınması məqsədilə onun strateji baxışını və cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi ilə mübarizə tədbirlərini aydın bəyan etməkdir. Bank öz fəaliyyət strategiyasına uyğun olaraq, cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi ilə əlaqəli hər hansı bir fəaliyyətin həyata keçirilməsini qəbul edilməz hesab edir.

Siyasətin digər məqsədi, əmədaşlarının ƏL/TMM ilə bağlı hadisələri müəyyən etmək və qarşısını almaq məqsədilə təlimatlandırmaqdır. Bank işçilərinin öz məsuliyyətlərindən xəbərdar olmalı üçün müvafiq təlimlər təşkil olunması siyasətin prinsiplərindəndir. Bank bu siyasətlə nəzərdə tutulan mübarizə tədbirlərinin həyata keçirilməsi üçün ölkə qanunvericiliyi, nəzarət orqanlarının rəqulyativ normativləri, beynəlxalq maliyyə institutları tərəfindən qəbul edilmiş ən yaxşı beynəlxalq təcrübə və bankın daxili risk qiymətləndirməsi prinsiplərinin tətbiq edilməsini

nəzərdə tutur. Hazırkı siyasətin tətbiqi prosesi bankın bütün biznes bölmələrini əhatə edir və bankda qəbul olunan digər daxili prosedurlarla birgə tətbiq olunmasını nəzərdə tutur.

3.1. Öhdəlik və vəzifələri

Bank rəhbərliyi əmək funksiyalarının xüsusiyyətlərinə uyğun olaraq işçilərin vəzifə təlimatlarında ƏL/TMM-yə dair hüquq və vəzifələrinin müfəssəl şəkildə qeyd edilməsini təmin edir və hər bir vəzifənin əmək funksiyasına uyğun olaraq xüsusiləşdirilmiş yanaşma tətbiq edir ki, işçilər bu vəzifə təlimatlarına əsasən məsuliyyət daşıyırlar. Bankın nəzarət, icra və audit orqanlarının öhdəlik və vəzifələri aşağıdakı kimi müəyyən olunur.

3.1.1. Müşahidə Şurası

Müşahidə Şurası Bankın daxili qayda, prosedur və nəzarət mexanizmlərinin Qanuna, ƏL/TMM sahəsində digər hüquqi aktlara, habelə nəzarət orqanı və MMX tərəfindən müəyyən edilən tələblərə uyğun olaraq tərtib edir və Bankın rəhbərliyinin və işçilərinin əmək funksiyalarının icrası zamanı qeyd edilən sənədlərə əməl etməsini şərtləndirən tədbirlər sistemini qurur, qabaqcıl təcrübələrə və Nizamnaməyə əsaslanaraq aşağıdakıları icra edir:

- Bankın ƏL/TMM üzrə siyasət, daxili qayda və onlara edilən hər hansı dəyişiklikləri təsdiq edir;
- Nəzarət orqanına “Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə haqqında” və “Hədəfli maliyyə sanksiyaları haqqında” Azərbaycan Respublikası qanunlarının tələblərinin pozulması faktları barədə bildiriş göndərir;
- Düzgün və səmərəli daxili nəzarət və risklərin idarəedilməsi sistemini qurur və işləyişinə nəzarət edir;
- Bankda müstəqil qərarvermə səlahiyyətinə malik Məsul Şəxsi təyin və ya vəzifədən azad edir;
- Daxili Audit Departamentinin düzgün və səmərəli işləyişinə nəzarəti təmin edir;
- Bankın fəaliyyətinə adekvat ƏL/TMM üzrə təşkilati struktur formalaşdırır;

3.1.2. İdarə Heyəti

Bankın cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorizmin maliyyələşdirilməsi, kütləvi qırğın silahlarının yayılması və yayılmasının maliyyələşdirilməsi, dələduzluq, korrupsiya, insan alveri və digər bu kimi qanunsuz məqsədlərin alətinə çevrilməməsi üçün Müşahidə Şurası tərəfindən təsdiq edilmiş daxili qayda və nəzarət mexanizmlərinin icrasını təmin edir və keyfiyyətli daxili nəzarət mexanizminin qurulması üçün lazımi işləri həyata keçirir. İdarə Heyəti aşağıdakıları icra etməlidir:

- ƏL/TMM üçün siyasət, qaydalar və prosedurların düzgün tətbiqini həyata keçirir;
- cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorizmin maliyyələşdirilməsi, kütləvi qırğın silahlarının yayılmasının maliyyələşdirilməsi, dələduzluq, korrupsiya, insan alveri və digər bu kimi qanunsuz əməliyyatların qarşısını almaq məqsədilə daxili nəzarət prosedurları daxil olmaqla riskin qiymətləndirilməsi və idarəedilməsi, müştəri uyğunluğu

- və yeni texnologiyaların tətbiqi zamanı verifikasiya tədbirlərinə, benefisiar mülkiyyətçinin müəyyən olunması və bu kimi digər prosedurlarının icrasına müntəzəm nəzarəti təmin edir;
- Hazırki Siyasət və Bankda daxili nəzarət proqramını formalaşdıran digər sənədlərin tətbiq edilməsi və işçilərə çatdırılmasını təmin edir;
- Bankın ƏL/TMM sisteminin hüquqi və bankdaxili sənədlərə uyğunluğunu təmin edir;
- ƏL/TMM tədbirlərinin tətbiqi üçün aidiyyatı struktur vahidin adekvat proqram təminatı və kifayət qədər insan resursu ilə təmin edir;
- Zəruri olduğu halda yeni müştərilərin qəbuluna, yüksək riskli müştərilərlə işgüzar münasibətlərin yaradılmasına/dayandırılmasına rəy verir;
- Şübhəli əməliyyatların (əqdlərin) vaxtında və təxirə salınmadan aşkarlanması və dayandırılması işinin keyfiyyətli icrası üçün Bankda lazımı şəraiti yaradır;
- Bankda ƏL/TMM üzrə institusional risk qiymətləndirməsi hesabının hazırlanmasına nəzarət edir, onunla tanış olur, nəticələri təhlil edir, müəyyənlanmış risklərin azaldılması istiqamətində tədbirlərin tətbiqinə sərəncam verir, bu tədbirlərin tətbiqi nəticəsində qalıq risklərin idarəedilməsinə dair fəaliyyət planını təsdiq edir və onunla aidiyyəti işçilərin tanış olmasına sərəncam verir;
- ƏL/TMM sahəsi ilə bağlı bankdaxili qayda və prosedurların tələblərinin yerinə yetirməyən və ya yetirilməsinə maneə yaradan işçilər haqqında tədbirlər görür.

3.1.3. Məsul Şəxs

Məsul şəxs Bankın adından çıxış edən, Bankı idarəetmə, nəzarət və (və ya) icra orqanı səviyyəsində təmsil edən, daxili audit və müştərilərə xidmət funksiyasını həyata keçirən işçilər istisna olmaqla digər şəxslər arasından müəyyən olunur. Vəzifəyə təyin edilməsi və ya vəzifədən azad edilməsi Müşahidə Şurasının qərarı ilə həyata keçirilir Məsul şəxsin fəaliyyəti digər struktur bölmələrdən asılı ola bilməz. Digər monitoring subyektində əmək fəaliyyətinə cəlb olunmuş şəxslər və monitoring subyektinin rəhbərliyinin üzvləri ilə yaxın qohumluq münasibətlərində olan şəxslər məsul şəxs ola bilməzlər. Məsul şəxsin şübhəli əməliyyatlara (əqdlərə) dair müstəqil qərar vermək, Bankın ƏL/TMM ilə bağlı tabeliyində olan işçilərinə və struktur vahidlərinə göstəriş vermək səlahiyyətinə malikdir. Məsul şəxs, həmçinin Bankın işçilərinin və struktur bölmələrinin qarşılıqlı fəaliyyəti nəticəsində daxili qayda, prosedur və nəzarət mexanizmlərinə uyğun olaraq şübhəli əməliyyatların (əqdlərin) vaxtında və təxirə salmadan aşkarlanması, dayandırılması və bu barədə dolğun məlumat və sənədlərin MMX`ya ötürülməsini həyata keçirir. Bankda ƏL/TMM funksiyasını icra edən struktur daxili nəzarət və ƏL/TMM fəaliyyətindən başqa digər işləri yerinə yetirməməli və müvafiq işlərin keyfiyyətli icrası üçün adekvat işçi heyətinə malik olmalıdır. Məsul şəxs və Bankın ƏL/TMM ilə əlaqədar işçiləri Qanunda nəzərdə tutulmuş məlumat və sənədləri əldə etmək hüququna malikdir. Hər hansı potensial riski vaxtında aşkar etmək məqsədilə, Məsul şəxs cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi riskinin idarə edilməsi üçün yeni məhsul və xidmətlərin planlaşdırılması, inkişafı və tətbiqi mərhələlərində erkən iştirak etməlidir.

Məsul şəxsin peşə ixtisasına və təcrübəsinə dair aşağıdakı tələblər gözlənilməlidir:

- ali təhsilin və monitoring subyektinin əsas fəaliyyəti çərçivəsində azı 2 illik iş stajına malik olması;

- cinayət yolu ilə əldə edilmiş pul vəsaitlərinin və ya digər əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə sahəsində milli qanunvericiliyi, beynəlxalq standartları və tələbləri bilməsi;
- monitoring subyektinin fəaliyyətinin ayrı-ayrı başlıca sahələri haqqında məlumatlı olması;
- törədilmiş cinayətə görə məhkumluğun olmaması.

Məsul şəxsin vəzifələri aşağıdakı kimidir:

- Bankın fəaliyyət istiqamətinə uyğun olaraq işçilər tərəfindən Qanunun, habelə daxili qayda, prosedur və nəzarət mexanizmlərinin tələblərinə əməl edilməsinə nəzarət etmək;
- Bank tərəfindən həyata keçirilən əməliyyatların (əqdlərin) gündəlik monitoringinin aparılması və davamlı müştəri uyğunluğu tədbirlərini tətbiqinə nəzarət etmək, cari və şübhəli əməliyyatlar barədə müvafiq hesabatları hazırlayaraq qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş müddətlərə uyğun olaraq nəzarət orqanına təqdim edilməsini təmin etmək;
- Bankda həyata keçirilmiş əməliyyatlara (əqdlərə) dair məlumat və sənədlərin təqdim olunması barədə MMX-nın sorğularının cavablandırılmasını təmin etmək;
- ƏL/TMM sahəsində fəaliyyət üzrə aidiyyatı işçilərə mütəmadi təlimləri təşkil etmək;
- Əməliyyatın (əqdin) həyata keçirilməsinin dayandırılması ilə əlaqədar əmələ gələ biləcək problemlərin həlli istiqamətində tədbirlər görmək;
- Hər 6 (altı) ayda bir dəfə rəhbərliyə yüksək riskli əməliyyatlar (əqdlər), cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi risklərinə məruz qala biləcək potensial riskləri, müştərilərin, məhsulların, xidmətlərin, əməliyyatların, çatdırılma kanallarının və coğrafi yerləşmənin xüsusiyyətləri ilə bağlı risklilik meyarları üzrə dəyərləndirilməsinə dair nəticələri, MMX`ya təqdim edilmiş hesabatlar və şübhəli əməliyyatlar barədə ümumi statistik məlumatları vermək;
- ƏL/TMM sahəsində işçilərin yol verdikləri qanun pozuntuları barəsində Bankın rəhbərliyini məlumatlandırmaq;
- ƏL/TMM sahəsi üzrə qanunvericiliklə nəzərdə tutulmuş digər vəzifələri həyata keçirmək.

3.1.4. Daxili Audit

Bankda ƏL/TMM sahəsində hüquqi aktların və daxili nəzarət proqramı çərçivəsində qəbul olunmuş, siyasət, daxili qayda, prosedurlar və nəzarət mexanizmlərinin tətbiq olunmasının səmərəliliyi Daxili Audit departamenti tərəfindən qiymətləndirilir. Burada əsas məqsəd tələblərin tətbiqindəki potensial səhvlərin və nöqsanların vaxtında aşkar edilməsi və bununla bağlı risklərin minimuma endirilməsidir. Müvafiq fəaliyyətin beynəlxalq standartlara uyğunluğunun təmin edilməsi məqsədilə Ziraat Bank A.Ş. və ya kənar audit təşkilatlarının xidmətlərindən istifadə nəzərdə tutula bilər. Audit Komitəsi tələblərin tətbiq olunmasının səmərəliliyini yoxlamaq məqsədilə auditinin müntəzəm keçirilməsi üçün məsuliyyət daşıyır. Audit yoxlamalarının keçirilməsi vaxtı və müddətləri, yoxlanılacaq sahənin risk dərəcəsiindən asılı olaraq, ancaq ildə bir dəfədən az olmayaraq həyata keçirilməlidir. Yoxlama nəticələri auditin başa çatmasından ən geci 5 (beş) iş günü müddətində tərtib olunmalı, auditin məqsədlərini, əhatə dairəsini, nəticələrini, o cümlədən aşkar edilən nöqsan və çatışmazlıqlar barədə hesabatı və problemlərin mövcud olduğu

hər bir sahə üzrə ətraflı tövsiyələri əks etdirən auditor rəyi ilə rəsmiləşdirilməlidir. Yekun hesabat məlumat üçün Bankın rəhbərliyinə və nəzarət məqsədilə Audit Komitəsinə təqdim edilməlidir.

3.1.5. Bank işçilərinə dair tələblər:

- Hazırkı Siyasətinin və aidiyyatı normativ sənədlərin tələblərini bilmək;
- Siyasət və aidiyyatı normativ sənədlərdə qeyd olunan tədbirləri yerinə yetirmək;
- ƏL/TMM üzrə qanunvericilikdə müəyyən edilmiş yüksək riskli və qeyri adi hallar barədə Məsul şəxs və ƏL/TMM'dən məsul aidiyyatı struktur bölməni məlumatlandırmaq;
- Şübhəli müştərilər, fəaliyyətlər və əməliyyatlar barədə dərhal Məsul şəxs və ƏL/TMM'dən məsul aidiyyatı struktur bölməyə məlumat ötürmək və Məsul şəxsin göstərişlərini yerinə yetirmək;
- Şübhəli halları müştəriyə açıqlamamaq;
- Hazırkı Siyasətdən irəli gələn tələblərə əməl etməməyin doğura biləcəyi məsuliyyət və nəticələri haqda məlumatlı olmaq.

3.2. Qanun pozuntuları və Bank işçiləri üçün nəticələri

Bankın bütün işçiləri bu Siyasət və ƏL/TMM üzrə digər əməliyyat prosedurlarına riayət etməlidirlər. Bu Siyasət və ya ƏL/TMM prosedurları pozulduğu halda, əmək müqaviləsinə xitam verilmə də daxil olmaqla müvafiq intizam tədbirləri (bəyan edilmiş bonusların ləğvi, töhmət, şiddətli töhmət və s.) görülməli və qüvvədə olan qanunvericiliyə müvafiq olaraq məhkəmə prosesinə başlanılmalıdır. Daha əvvəllər cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə cəlb edildiyi məlum olan heç bir şəxs Bankın işçisi olaraq işə qəbul edilə bilməz.

4. ƏL/TMM DAXİLİ NƏZARƏT PROQRAMI

ƏL/TMM üzrə daxili nəzarət proqramının əsas məqsədi Bankda cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi ilə mübarizə prosesini tənzimləyən effektiv bir nəzarət ölçmə mexanizmi və proseduru formalaşdırmaqdır.

Bank ƏL/TMM ilə mübarizə tədbirlərini həyata keçirmək üçün aşağıda qeyd olunan daxili nəzarət proqramının elementlərini tətbiq edir;

- Bankın cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi ilə mübarizə haqqında strategiyasını, təməl məqsəd və prinsiplərini aydın şəkildə əks etdirən bankın siyasəti, ƏL/TMM tədbirlərini həyata keçirmək üçün daxili qayda, prosedur və müvafiq tədbirləri həyata keçirən, həmçinin maliyyə monitorinq orqanı ilə məlumat mübadiləsinə həyata keçirən ƏL/TMM'dən məsul aidiyyatı struktur bölmə yaradılır və komplektləşdirilir,
- ƏL/TMM prosesinin bankda qanunvericiliyə uyğunluğuna və tətbiqinə nəzarəti həyata keçirən Məsul şəxs təyin edilir,
- İşəgötürmə prosesində yüksək peşəkarlıq və vətəndaş qüsursuzluğu tələblərinin təmin edilməsi məqsədilə yoxlama prosedurları tətbiq edilir;

- Bank müntəzəm əsasda xüsusilə müştərilərlə birbaşa təmasda olan və onların əməliyyatlarının təsdiqinə səlahiyyətli olan işçilərinə ƏL/TMM ilə bağlı siyasət, daxili qayda, prosedur və əsasən şübhəlilik indikatorlarını müəyyən edən və atılmalı olan zəruri addımları müfəssəl qaydada izah edən xüsusi təlim strategiyasını hazırlayır,
- mövcud sistemin səmərəliliyini daxili audit standartları əsasında qiymətləndirən müstəqil audit mexanizminin təşkil edilir.

Vətəndaş qüsuruzluğu ilə bağlı tələblərə cavab verməyən aşağıdakı şəxslərin bankda idarəetmə funksiyalarını təyin edilməsinə yol verilmir. Vətəndaş qüsuruzluğu vəziyyəti işə qəbul prosesini həyata keçirən departament tərəfindən yoxlanılmalıdır:

- mülkiyyət əleyhinə və ya iqtisadi fəaliyyət sahəsində qəsdən törədilmiş cinayətə, yaxud istənilən qəsdən törədilmiş ağır və ya xüsusilə ağır cinayətə görə məhkumluğu olan şəxs;
- məhkəmə qərarı ilə iqtisadi sahədə müəyyən vəzifə tutma və ya müəyyən fəaliyyətlə məşğul olma hüququndan müəyyən müddətə məhrum edilmiş şəxs.

Bank öz işçilərinin peşəkarlıq səviyyəsinin artırılması, eyni zamanda yeni işçilərin müvafiq sənədlərlə tanış edilməsi məqsədilə, təlim strategiyasını hazırlayır və ona uyğun olaraq təlimlər təşkil edir. Bankın təlim strategiyası hər ilin son ayı ərzində növbəti il üçün hazırlanır və İdarə Heyətinin sədri tərəfindən təsdiq edilir. ƏL/TMM haqqında təlimlər sistematik və proqramdan kənar olmaqla iki hissəyə bölünür. Sistemativ təlimlər, bankın illik təlim strategiyasına əsasən təşkil olunur. Ehtiyac yarandığı hallarda təlim strategiyası il içərisində yenidən nəzərdən keçirilə bilər. Proqram içərisində yer alan təlimlər ildə bir dəfədən az olmayaraq ƏL/TMM funksiyasını həyata keçirən struktur vahid tərəfindən təşkil olunur. Təlimlərdə keyfiyyət meyarları nəzərə alınaraq, bu təlimlərə üçüncü şəxslərin cəlbə də nəzərdə tutula bilər.

Aşağıdakı hallarda proqramdan kənar təlimlər verilə bilər:

- Qanunvericilik aktlarında dəyişikliklər olması halında və ya yeni normativ sənədlər qəbul edilməsi halında,
- Bankın daxili siyasəti, qayda və ya prosedurlarında hər hansı dəyişikliklər/yeniliklər olduğunda,
- Daxili Audit yoxlamaları nəticələrinə görə Bankda cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi riskərinin yüksək olması və ya nəzarətin zəif olması təsbit edildiyində,
- Beynəlxalq təcrübədə ən yaxşı tətbiq olaraq istifadə olunan prosedurlar, qaydalar, nəzarət mexanizmləri ciddi dəyişikliklərin baş verdiyində,
- Məsul şəxsin digər əsaslandırılmış tələbi ilə.

Aşağıdakı məlumatlar daxil olmaqla təlimlərin qeydiyyat məlumatları ən az 5 il müddətində saxlanılır;

- ƏL/TMM ilə mübarizə haqqında təlimin keçirilmə tarixləri;
- Təlimin mahiyyəti və məzmunu;
- Təlimdə iştirak etmiş işçilərin imzalanmış siyahısı.

Bankda ƏL/TMM üzrə daxili nəzarət sisteminin effektivlik və adekvatlığı Daxil Audit departamenti tərəfindən yoxlanılır. Daxili Auditin məqsədlərindən biri cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi haqqında qayda və prosedurların, habelə daxili nəzarət sisteminin tətbiqi prosesində baş vermiş xəta və nöqsanların aşkarlanması və buna səbəb olan amillərin aradan qaldırılması üçün tövsiyyə və təklifləri özündə əks etdirən hesabatı hazırlamaqdır. Bu hesabatlar Audit Komitəsi və Müşahidə Şurası iclaslarında müzakirə olunur və aşkarlanmış çatışmazlıqların aradan qaldırılması üçün tədbirlər planı tərtib edilərək icra edilir.

5. MÜŞTƏRİ UYGUNLUĞU PROQRAMI (ÖZ MÜŞTƏRİNİ TANI - ÖMT)

Müştərilər ilə ilkin işgüzar münasibətlərin yaradılması prosesində onların şəxsən iştirak etmələri zəruridir. Məsafədən bank hesabının açılması müraciətində hesabın açılmasına dair sənədlərin qanunvericiliyin tələbləri çərçivəsində rəsmiləşdirilir. Daha sonrakı hesab açmalar və ya əməliyyatların qanunvericilik çərçivəsində etibarnamə əsasında icrası həyata keçirilə bilər. Müştərilərə səlahiyyətli nümayəndə (hüquqi şəxsin qanuni təmsilçisi istisna olmaqla) vasitəsilə, habelə qeyri-rezident hüquqi şəxslərə məsafədən bank hesabının açılmasına yol verilmir. Məsafədən bank hesabı yalnız qanunvericilikdə tələb edilən bütün sənədlərin bank tərəfindən dövlət informasiya sistemlərindən əldə edildiyi halda açıla bilər. Bank xidmət göstərdiyi bütün növ müştərilərin şəxsiyyətini müəyyən etmək üçün eyniləşdirilməsi tədbirlərini həyata keçirir. Öz Müştərini Tanı proqramı daxilində müştərilər ilə işgüzar münasibətlərin qurulması yalnız müştəri və benefisiar mülkiyyətçinin eyniləşdirilməsi prosedurunun tam şəkildə yerinə yetirilməsi ilə mümkündür. Müştəri və Benefisiar mülkiyyətçinin eyniləşdirilməsi Bank qanunvericiliyinə əsasən həyata keçirilməlidir.

Bank ƏL/TMM tədbirlərinin tərkib hissəsi olaraq, müştəri uyğunluğu tədbirləri çərçivəsində müştəri, benefisiar mülkiyyətçi, mühüm iştirak payına sahib şəxslər və onların səlahiyyətli nümayəndələrinin eyniləşdirməsi məqsədilə Öz Müştərini Tanı proqramının aşağıdakı elementlərini də tətbiq edir:

- Müştərilərin qəbulu prosesi,
- Eyniləşdirmə-verifikasiya tədbirlərinin icrası,
- Hesabların monitorinqinin aparılması,
- Müştərilərin risk əsaslı seqmentasiyasının bölgüsü,
- Yüksək riskli müştərilər üzrə monitorinqin həyata keçirilməsi.

Bank ən azı aşağıdakı hallarda müştəri uyğunluğu tədbirlərini yerinə yetirməlidir:

- İşgüzar münasibətlər yaradılmazdan əvvəl,
- Qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş məbləğ və ya ondan daha artıq məbləğdə həyata keçirilməsi gözlənilən hər hansı birdəfəlik əməliyyatdan əvvəl,
- Maliyyə vəsaitlərinin elektron köçürülməsi və virtual aktivlərlə əməliyyatların aparılmasına dair qanunvericiliyə uyğun olaraq maliyyə vəsaitlərinin birdəfəlik elektron köçürülməsindən və virtual aktivlərlə aparılan birdəfəlik əməliyyatlardan əvvəl,

- Əmlakın cinayət yolu ilə əldə edilməsinə və ya terrorçuluğun maliyyələşdirilməsində istifadə edilməsinə şübhə yaradan bütün hallarda,
- Müştəri, benefisiar mülkiyyətçi, mühüm iştirak payına sahib şəxslər və onların səlahiyyətli nümayəndələri ilə bağlı əldə edilmiş məlumat və sənədlərin doğruluğuna və ya uyğunluğuna dair şübhələr olduqda.

Bank müştəri uyğunluğu tədbirləri çərçivəsində aşağıdakıları həyata keçirir:

- Müştəri uyğunluğu məcburi olan hallarda müştərini eyniləşdirməli, müştərinin eyniləşdirmə məlumatlarını etibarlı, müstəqil mənbələrdən əldə edilən məlumat və sənədlər və ya informasiya ehtiyatları əsasında verifikasiya etməli və digər müştəri uyğunluğu tədbirlərini həyata keçirir;
- Şəxsin müştərinin və ya digər şəxsin adından fəaliyyət göstərməsi üçün qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada təsdiq edilmiş səlahiyyətinin olub-olmamasını müəyyən edir, həmin şəxsi eyniləşdirir və eyniləşdirmə məlumatlarını etibarlı, müstəqil mənbələrdən əldə edilən məlumat və sənədlər və ya informasiya ehtiyatları əsasında verifikasiya edir və digər müştəri uyğunluğu tədbirlərini həyata keçirir;
- Benefisiar mülkiyyətçinin kimliyinin müəyyən edilməsinə tam əmin olanadək onu eyniləşdirir və benefisiar mülkiyyətçinin eyniləşdirmə məlumatlarının etibarlı, müstəqil mənbələrdən əldə edilən məlumat və sənədlər və ya informasiya ehtiyatları əsasında verifikasiyası üçün ağlabatan tədbirləri görür;
- İşgüzar münasibətlərin məqsədini və mahiyyətini aydırır və bu barədə müştəridən məlumat və sənədlər əldə edir;
- Müştəri uyğunluğu məlumatları və sənədlər əsasında müştəri profilini yaradır.

Müştərilərə bank hesablarının açılması prosesi qanunvericiliyin, requlyativ xarakterli normativ aktların tələblərinə riayət etməklə həyata keçirilir. Müştəri ilə işgüzar münasibətlər qurulan zaman elektron müştəri bazasına daxil edilən/yenilənən məlumatlar əməliyyatı həyata keçirən əməliyyatçıdan başqa onun rəhbəri və ya səlahiyyətli şəxs olan digər ən azı bir işçi tərəfindən yoxlanılmalı və təsdiq edilməlidir.

Bank işgüzar münasibətlərə aşağıdakı müştəri uyğunluğu tədbirlərini davamlı olaraq tətbiq edir:

- aparılan əməliyyatların müştəri barədə əldə edilmiş məlumat və sənədlərlə, habelə müştərinin fəaliyyəti və risk profili, o cümlədən maliyyə vəsaitinin mənbəyi haqqında məlumat və sənədlərlə uyğunluğunun müəyyən edilməsi məqsədilə əməliyyatların təhlil edir;
- mövcud olan məlumat və sənədlər nəzərdən keçirilib tədqiq edilərək yüksək riskli müştəriləri prioritetləşdirməklə müştəri uyğunluğu tədbirləri çərçivəsində əldə edilmiş məlumat və sənədlərin yenilənməsinin və adekvatlığının təmin edir.

Bankda hesablar üzrə mütəmadi monitorinq həyata keçirilməsi tətbiq edilir. Hesabların monitorinqi prosesində təsbit olunan qeyri-adi, şübhəlilik əlamətləri haqqında hesabatlar tərtib olunaraq bankın rəhbərliyi və MMX`ya məlumat verilir. Bank Öz Müştərini Tanı proqramının tətbiqi prosesində risklərin təsbit olunması, qiymətləndirilməsi və mitiqasiya tədbirlərinin görülməsi məqsədilə risklərin idarəedilməsi prosesinin fasiləsiz şəkildə həyata keçirir. Bank

risklərin idarəedilməsi prosesi çərçivəsində cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi nəticəsində məruz qala biləcək əməliyyat, imic və digər risklər üzrə müdafiə səviyyələri şəklində idarəedilməsini təmin edir. Bankda cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi riskləri dörd səviyyəli müdafiə xətti ilə mitiqasiya edilir:

- **Birinci səviyyə** - müştərilərə xidmət göstərən və əməliyyatın icrasında iştirak edən struktur bölmələr,
- **İkinci səviyyə** - komplayens və risklərin idarə edilməsi funksiyalarını həyata keçirən struktur bölmələr,
- **Üçüncü səviyyə** - daxili audit bölməsi,
- **Dördüncü səviyyə** - Ziraat Bank A.Ş yoxlayıcıları və ya kənar audit.

Hər bir müdafiə səviyyəsində iştirak edən şəxslər öz məsuliyyəti daxilində risklərin təsbit olunması, qiymətləndirilməsi və mitiqasiya məqsədilə tədbirlər həyata keçirir və bu istiqamətdə birgə, koordinasiya şəklində fəaliyyət göstərir.

6. QADAĞAN OLUNMUŞ İŞGÜZAR MÜNASİBƏTLƏR

Bankda öz fəaliyyəti çərçivəsində uydurma adlarla və ya anonim hesabların açılması, shell banklar/şirkətlər və bu kimi digər şəxsiyyəti müəyyən oluna bilinməyən müştərilərlə işgüzar münasibətlərin qurulması, sənədləri və əmlakı uydurma adlar istifadə edilməklə və ya anonim olaraq saxlanca qəbul edilməsi (xüsusi otaqlarda və ya seyf qutularında saxlanması), anonim depozit sertifikatların buraxılması, anonim bank kitabçalarının təqdim edilməsi qadağandır. Bank anonim bank, anonim depozit sertifikatlarının, shell banklar/şirkətlər və bu kimi digər müştərinin şəxsiyyəti müəyyən oluna bilinməyən əməliyyatları heç bir halda həyata keçirmir.

Aşağıdakı fəaliyyət növləri ilə məşğul olan müştərilərlə işgüzar münasibətlərin qurulması qadağandır:

- Nüvə, kimyəvi, bakterioloji (bioloji) və toksin silahların, eləcə də onların daşıyıcı vasitələrinin və əlaqəli materialların (qeyri-qanuni məqsədlər üçün istifadə olunan texnologiyalar və ikili təyinatlı mallar da daxil olmaqla) istehsalı, əldə edilməsi, inkişaf etdirilməsi və təkmilləşdirilməsi, idxalı, ixracı, tranzit daşınması, ötürülməsi, toplanması və ya istifadəsi, eləcə də bu silahlara sahiblik və ya onların beynəlxalq daşınmasında vasitəçilik (broker) fəaliyyətləri, habelə maliyyə xidmətlərinin təmin edilməsini həyata keçirən şəxslər;
- Adları yerli və bu siyasətlə yoxlanılması məcburi olan beynəlxalq siyahılarda olan şəxslər;
- Marixuana, narkotik və digər psixotrop maddələrin istehsalı, satışı və ya daşınması ilə məşğul olan şəxslər;
- Red light business / Yetkinlər üçün əyləncə ilə məşğul olan şəxslər;
- İnsan alveri ilə məşğul olan şəxslər;
- Shell banklar;
- Tənzimlənməyən xeyriyyə təşkilatları (Unregulated charities);
- Qanunvericilik ilə tənzimlənməyən kazino, mərc və azart oyunları ilə məşğul olan şəxslər;

- Azərbaycan Respublikası ərazi bütövlüyünü təhdid edən ölkələrin rezidentləri (yaxud əsas fəaliyyəti bu ölkədə olan) və ya bu şəxslər ilə işgüzar əlaqədə olan fiziki və hüquqi şəxslər (beynəlxalq təşkilatlar istisna olmaqla).

7. RİSK-ƏSASLI YANAŞMA PRINSİPLƏRİ

Bank ƏL/TMM istiqamətində qurulan daxili nəzarət proqramı və risklərin idarə edilməsi prosesində FATF tövsiyələrinə uyğun olaraq Risk-Əsaslı Yanaşma prinsiplərini tətbiq edir. Risk-Əsaslı Yanaşma prinsiplərinə əsasən bank müştəri, əməliyyat, məhsul, kontragent və ölkə risklərinin təsbit edilməsi, qiymətləndirilməsi və idarə edilməsi prosesini həyata keçirir. Bu prinsiplər əsasında Bank tərəfindən müştəri, əməliyyat, məhsul, kontragent və ölkə risklərinin adekvat qiymətləndirilməsi risk qruplandırması müəyyən edilmişdir. Müştərinin risk reytingi sabit deyil, müştərinin profilindən, aldığı məhsul, apardığı əməliyyatların xarakterindən asılı olaraq dəyişkən parametrlidir. İşgüzar münasibətlər davam etdikcə, habelə onların mahiyyətində dəyişiklik olduqda müştəri risk dərəcəsi yenidən dəyərləndirilir.

7.1. Ümumi risk qiymətləndirməsi

Yeni işgüzar münasibətlərə daxil olarkən və ya mövcud müştəri münasibətlərin davamlı monitorinqi zamanı Bank bir neçə meyar əsasında müştəri ilə bağlı ƏL/TMM üzrə risk reytingi müəyyən edir:

- Müştəri növü (fiziki şəxslər, fərdi sahibkarlar, hüquqi şəxslər),
- Təsis edildiyi ölkə,
- Fəaliyyət göstərdiyi ölkə/ərazilər,
- İqtisadi fəaliyyət sahəsi,
- Benefisiar mülkiyyətçi, mühüm iştirak payına sahib şəxslər, təsisçi, idarəetmə orqanı üzvü və ya imza səlahiyyəti şəxslərin analizi.

Davam edən işgüzar münasibətlərdə bank, müştərinin risk reytingini aşağıda qeyd olunmuş meyarlar diqqətə alaraq yeniləyir:

- Müştəri riski amilləri
- Məhsul, xidmət və əməliyyat üzrə risk amilləri
- Çatdırılma kanallarının risk amilləri
- Ölkələr və coğrafi risk amilləri

7.1.1 Müştəri riski amilləri:

- Müştərinin və müştərinin benefisiar mülkiyyətçilərinin biznes və ya peşəkar fəaliyyəti,
- Müştərinin və müştərinin benefisiar mülkiyyətçinin nüfuzu,
- Müştərinin və müştərinin benefisiar mülkiyyətçinin təbiəti və davranışı,
- Mürəkkəb mülkiyyət strukturlarına malik müştərilər,
- Adsız səhmləri olan şirkətlər.

7.1.2 Məhsul, xidmət və əməliyyat üzrə risk amilləri:

- Məhsulun, xidmətin və ya əməliyyatın şəffaflıq dərəcəsi və ya qeyri-şəffaflığı,
- Məhsulun, xidmətin və ya əməliyyatın mürəkkəbliyi,
- Məhsulun, xidmətin və ya əməliyyatın dəyəri və ya həcmi.

7.1.3 Çatdırılma kanallarının risk amilləri:

- Birbaşa kassa əməliyyatları,
- Ödəniş terminalları,
- Sürətli pul köçürmə sistemləri,
- İnternet və mobil tətbiq,
- Virtual aktiv və ya virtual cüzdan hesabları.

Virtual aktiv mahiyətli əməliyyat zamanı Bank istər emitent virtual aktiv xidməti təminatçısı, istərsə də benefisiar virtual aktiv xidməti təminatçısı kimi çıxış etməsindən asılı olmayaraq, aparılan əməliyyatdan əvvəl qanunvericiliyin tələblərinə uyğun olaraq müştəri uyğunluğu tədbirlərini tətbiq edir və aşağıda nəzərdə tutulmuş məlumatların tamlığını yoxuyur:

- virtual aktiv sahibinin adı (fiziki şəxsin adı, soyadı və atasının adı, hüquqi şəxsin adı və təşkilati hüquqi forması və VÖEN-i);
- virtual aktiv sahibinin fərdi eyniləşdirmə məlumatları (doğum tarixi və yeri, fərdi identifikasiya nömrəsi, ünvanı və ya milli identifikasiya nömrəsi haqqında məlumatlar);
- virtual aktiv sahibinin virtual aktiv hesabının nömrəsi və ya virtual aktiv cüzdanının ünvanı;
- əməliyyatın unikal istinad nömrəsi;
- benefisiarın adı (fiziki şəxsin adı, soyadı və atasının adı, hüquqi şəxsin adı və təşkilati hüquqi forması və VÖEN-i);
- benefisiarın virtual aktiv hesabının nömrəsi və ya virtual aktiv cüzdanının ünvanı.

7.1.4 Ölkələr və coğrafi risk amilləri

Bank tərəfindən fəaliyyəti çərçivəsində FATF tərəfindən edilmiş çağırışlar əsasında, habelə qanunvericiliyə uyğun olaraq müəyyən edilmiş yüksək riskli zonalara münasibətdə məhdudiyətlər və xüsusi tələblər tətbiq edilə bilər. Bu kimi yüksək riskli zonaların vətəndaşları ilə, qeydiyyat, yaşayış və ya əsas fəaliyyət yeri həmin zonalarda olan şəxslərlə və ya onların vasitəsilə, eləcə də həmin zonalarda qeydiyyatdan keçmiş bankda hesaba malik olan şəxslərlə əlaqədar hər hansı işgüzar münasibətlər və əməliyyatlar zamanı gücləndirilmiş müştəri uyğunluğu tədbirləri tətbiq edilməlidir.

Bank eyni zamanda FATF tərəfindən edilmiş çağırışlarda müəyyən edilmiş tədbirləri həyata keçirməlidir.

FATF çağırışları və qanunvericiliklə müəyyən olunmuş ölkələrdən əlavə olaraq, aşağıda göstərilən ölkə və ərazilər də yüksək riskli hesab olunur:

- ƏL/TMM sistemləri qeyri-adekvat olduğu ölkə və ərazilər,

- Sanksiya və ya embarqoya məruz qalan ölkə və ərazilər,
- Terrorçuları maliyyələşdirən və ya dəstəkləyən ölkə və ərazilər,
- Əhəmiyyətli korrupsiyanın olduğu ölkə və ərazilər.

7.2. Müştəri uyğunluğu tədbirləri (CDD-EDD)

Bank müştərinin risk kateqoriyası əsasında müştəri uyğunluğu tədbirlərini tətbiq edir. Bank uyğunluğu tədbirlərini tam həcmdə yerinə yetirə bilmədiyi halda, heç bir biznes münasibət yaradmir və ya davam etdirmir. Əgər belə bir zərurət yaranarsa, mövcud münasibətə xitam verilməli və gələcəkdə heç bir əməliyyat icra edilməməlidir.

Bankda aşağıdakı müştəri uyğunluq tədbirləri həyata keçirilir:

- Sadələşmiş müştəri uyğunluq tədbirləri (Simplified Due Diligence - SDD)
- Standart müştəri uyğunluq tədbirləri (Standard Due Diligence-STDD)
- Gücləndirilmiş müştəri uyğunluq tədbirləri (Enhanced Due Diligence – EDD)

Bank sənəd və məlumat yenilənməsi işini risk qruplarına uyğun olaraq aşağıdakı kimi tətbiq edir:

- yüksək riskli müştərilərə münasibətdə ən azı ildə bir dəfə;
- orta riskli müştərilərə münasibətdə ən azı iki ildə bir dəfə;
- aşağı riskli müştərilərə münasibətdə ən azı üç ildə bir dəfə;
- siyasi nüfuzlu şəxslərə münasibətdə davamlı olaraq.

Yuxarıda göstərilən müddətlər ölkə, sahəvi və institusional risk qiymətləndirməsinin nəticəsindən və digər risk faktorlarının mövcudluğundan asılı olaraq artırıla, azaldıla, aralıq risk kateqoriyaları və müddətləri müəyyən edilə bilər.

8. MONİTORİNG OLUNMALI ƏMƏLİYYATLAR

Bank qanunvericilik və normativ aktlarla tənzimlənən, mütləq qaydada monitoring olunmalı əməliyyatların monitoringini həyata keçirir və MMX`ya müvafiq məlumatların ötürülməsini təmin edir.

Bankda şübhəli əməliyyatların (əqdlərin) aşkarlanması, təhlili, onlar barədə məlumat və sənədlərin MMX`ya təqdim olunması özündə aşağıdakıları əks etdirən müvafiq prosedur sənədlərlə tənzimlənir:

- şübhəli əməliyyatların (əqdlərin) aşkarlanması meyarlarından (indikatorlardan) istifadəsi prosesi,
- şübhəli əməliyyatların (əqdlərin) aşkarlanması meyarlarının (indikatorlarının) tətbiq edilməsi ilə əməliyyatların (əqdlərin) təhlili metodları,
- şübhəli əməliyyatların (əqdlərin) aşkarlanması meyarlarına (indikatorlarına) düşməyən əməliyyatların təhlil prosesi,
- şübhə doğuran müştəri profilləri, əməliyyatlar (əqdlər) üzrə gücləndirilmiş və davamlı müştəri uyğunluğu tədbirlərinin tətbiqi, əməliyyatların hərtərəfli araşdırılması, əmlakın mənbəyi barədə məlumat və sənədlərin əldə edilməsi üsulları və vasitələri;

- əməliyyatın (əqdin) şübhəli olduğu aşkarlandıqda görülməli olan çevik tədbirlər;
- MMX-nin əməliyyatlara (əqdlərə) dair məlumat və sənədlərin təqdim edilməsi barədə sorğusunun icrası prosesi;
- şübhəli əməliyyatların (əqdlərin) təhlili, onlar barədə məlumat və sənədlərin MMX'ya təqdim olunması ilə bağlı əlaqəli şəxslərin hüquq və vəzifələri və qarşılıqlı münasibətləri.

Bank işçiləri monitoring nəticəsində əməliyyatın (əqdin) meyarlara (indikatorlara) uyğun gəlməsi və ya onun xüsusiyyətlərində cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi əlamətlərini aşkar edilməsi barədə məlumat hazırlayaraq məsul şəxsi məlumatlandırması və ona müştəri haqqında məlumat və sənədləri təqdim etməlidir. Məsul şəxsə əməliyyatın (əqdin) şübhəliliyi barədə məlumat daxil olduqda, habelə əməliyyatların monitoringi və davamlı müştəri uyğunluğu tədbirləri zamanı məsul şəxsin bu əməliyyat barədə ona təqdim olunmuş və ya reyestrdən götürdüyü məlumat və sənədləri müştəri və onun fəaliyyəti üzrə əlavə məlumat və sənədlərlə bərabər nəzərdən keçirməli və onların MMX'ya və daha sonra bankın rəhbərliyinə göndərməlidir. Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi qarşı mübarizə proqramı çərçivəsində, Bank müştərilərin həyata keçirdiyi əməliyyatların müştəri profilinə və işgüzar münasibətin mahiyyətinə cavab verməsini müəyyən etmək üçün müştərinin əməliyyatlarının davamlı monitoringini həyata keçirir. Ön ofis işçiləri müştəri və benefisiar mülkiyyətçilər haqda toplanmış eyniləşdirmə məlumatlarının aktual statusa saxlanması onları üçün mütəmadi olaraq yeniləməlidirlər. Bu məlumatların yenilənməsi həmçinin işgüzar münasibətlərin gedişində baş verən hadisələrdən (məs: KİV-də dərc olunan xəbər) asılı olaraq da həyata keçə bilər.

Şübhəli əməliyyat və ya fəaliyyət barədə məsul şəxsə məlumat verən işçilər bununla bağlı öz birbaşa rəhbərinə də məlumat verməlidir. Məsul şəxsə şübhəli əməliyyat barədə məlumatın təqdim edilməsinə görə işçi rəhbəri tərəfindən heç bir məsuliyyətə cəlb edilə bilməz. Belə hallar üzrə ehtimallar yarandığı halda, işçi birbaşa rəhbərini məlumatlandırmadan da məlumat ötürə bilər. Müvafiq proses güvənli liman (safe harbor) qaydaları rəhbər tutularaq icra edilir.

Beynəlxalq işçiliyə əsasən cinayət fəaliyyətinin nə olduğunu dəqiq bilməsələr də və qeyri-qanuni fəaliyyətin həqiqətən baş verib-verməməsindən asılı olmayaraq şübhəli əməliyyat və fəaliyyət barədə məlumat verən işçi hər hansı cinayət və mülki məsuliyyətə cəlb oluna bilməz.

9. BANKIN DAXİLİ İNSTİTUSİONAL RİSK QIYMƏTLƏNDİRİLMƏSİ

Bank mümkün cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi, kütləvi qırğın silahlarının yayılması və yayılmasının maliyyələşdirilməsi risklərinin qiymətləndirilməsi üçün ən azı ildə bir dəfə institusional risk qiymətləndirməsini həyata keçirir. Qiymətləndirmə nəticəsində bankın üzleşdiyi zəifliklər və təhdidlər öz əksini tapmalı və risk meyarlarının müəyyən edilməsi üçün əsas olmalıdır. İnstitusional risk qiymətləndirməsi bankın İdarə Heyəti tərəfindən təsdiq edilmiş metodologiya və prosedurlara uyğun həyata keçirilir.

Bankda yeni məhsul və ya xidmət yaradılarkən və onun istifadəyə verilməsindən əvvəl həmin məhsulun və ya xidmətin cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi risklərinin müəyyənəlməsi prosesi həyata keçirilməlidir. Yeni məhsulu və ya

xidməti istifadəyə vermədən əvvəl məhsul və ya xidmət barədə məlumatı və risk qiymətləndirməsinin nəticələrini rəy verilməsi üçün MMX`ya təqdim edilə bilər. İdarə heyəti riski yüksək olan məhsul və ya xidmət üzrə riskin azaldılmasının təmin edən addımlar atmalıdır. Risk qiymətləndirilməsi nəticəsində şübhəli əməliyyatlarının sayının çox olmasının və riskin azaldıla bilinməməsinin həmin məhsul və ya xidmətin təqdim edilməsindən imtina üçün əsas olaraq qəbul edilə bilər.

10. YENİ TEXNOLOGİYALARIN TƏTBİQİ ZAMANI VERİFİKASIYA TƏDBİRLƏRİ

Bank yeni və inkişaf edən texnologiyalar vasitəsilə yaradılan işgüzar münasibətlərə və aparılan əməliyyatlara yüksək riskli münasibətlər və əməliyyatlar kimi yanaşır və bu münasibətlərin yaradılması və əməliyyatların həyata keçirilməsi zamanı cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi risklərinin qiymətləndirilməsi və azaldılması üzrə adekvat tədbirlər görür. Bank rəhbərliyi yeni texnologiyaların tətbiqindən əvvəl onların təhlükəsiz tətbiq edilməsi üçün tədbirlər görməli və yeni texnologiyaların tətbiqinin risk qiymətləndirilməsi mexanizmini formalaşdırmalıdır. Bu səbəblə Bankda yeni texnologiyalar vasitəsilə yaradılan və ya onların tətbiqini nəzərdə tutan işgüzar münasibətlərin, məhsulların və aparılan əməliyyatların tənzimlənməsinə dair daxili qayda və prosedurlar hazırlanmalı, önləyici tədbirlər müəyyən olunmalı, o cümlədən elektron nəzarət sistemləri qurulmalıdır.

Bankda yeni texnologiyaların tətbiqi müştəri uyğunluğu tədbirlərini istisna etmir. Müştəri uyğunluğu tədbirləri informasiya texnologiyalarından istifadə etməklə tətbiq edildikdə, məlumat və sənədlər elektron qaydada əldə edilməlidir. Yeni texnologiyalar müştəri uyğunluğu tədbirlərinin tam tətbiqinə imkan vermirsə və ya müştərinin və benefisiar mülkiyyətçinin müəyyən edilməsində, eləcə də təqdim olunmuş məlumat və sənədlərin həqiqiliyinin yoxlanılmasında aradan qaldırılması mümkün olmayan şübhələr və ya uyğunsuzluqlar varsa, yeni texnologiyaların tətbiqindən imtina edilməlidir. Yeni texnologiyalar vasitəsilə müştəri ilə birbaşa ünsiyyət qurmadan yaradılan işgüzar münasibətlər və aparılan əməliyyatlar zamanı təqdim olunmuş sənədlərin verifikasiyası və müştərinin kimliyinin yoxlanılması üçün əməliyyatın növündən və xarakterindən asılı olaraq aşağıdakı tədbirlərdən biri və ya bir neçəsi icra edilir:

- müştərinin müraciətinin onun gücləndirilmiş elektron imzası ilə təsdiqləməsini tələb etmək;
- müştərinin təqdim etdiyi məlumatları elektron məlumat bazalarından və/və ya müstəqil kənar mənbələrdən yoxlamaq;
- gücləndirilmiş müştəri autentifikasiyası aparmaq. Burada gücləndirilmiş müştəri autentifikasiyası dedikdə autentifikasiya məlumatlarının məxfiliyini qorumaq üçün hazırlanmış və yalnız müştərinin və ya müraciət edən fiziki şəxsin “bildiyi” (şifrə, pin, suallar toplusu və s.), “sahib olduğu” (mobil telefon tətbiqi, OTP, TOTP, elektron imza, token və s.) və ya ona “məxsus olan” (üz tanınması, səs tanınması, barmaq izi və s.) müstəqil elementlərin iki və ya daha çoxunun istifadəsinə əsaslanan autentifikasiya (şəxsin dürüst müəyyənləşdirilməsi) başa düşülür. Elementlərin müstəqilliyi dedikdə bir elementin ələ keçirilməsi halının digər elementin təhlükəsizliyinə xələl gətirməməsi nəzərdə tutulur;
- müştərinin təqdim etdiyi sənədləri onun razılığı ilə sorğu əsasında etibarlı üçüncü şəxsdən və ya dövlət qurumundan əldə etmək;
- yazışmanı və sənəd mübadiləsini müştərinin rəsmi qeydiyyat ünvanı üzərindən aparmaq;

- müştəridən hesabını və ya virtual kabinetini açdığı zaman ondan poçt, telefon və ya digər etibarlı yollarla təsdiqlənmiş ünvanə təqdim olunan təhlükəsizlik kodlardan, elektron imzalardan, tokenlərdən və digər bu tipli şəxsiyyətini təsdiqləyən şifrələrdən istifadə edilməsini tələb etmək;
- real vaxt rejimində video zəng və ya sistem üzərindən video çəkiliş ilə müştərinin şəxsiyyətinin verifikasiyasını aparmaq.

Mövcud və inkişaf edən texnologiyalar vasitəsilə müştəri ilə birbaşa ünsiyyət qurmadan yaradılan işgüzar münasibətlər və aparılan əməliyyatlar zamanı tətbiq edilən eyniləşdirmə və verifikasiya tədbirləri müştərinin kimliyinin müəyyən edilməsinə imkan vermirsə və ya onun kimliyinin müəyyən edilməsində və təqdim olunmuş sənədlərin həqiqiliyinin yoxlanılmasında aradan qaldırılması mümkün olmayan şübhələr və ya uyğunsuzluq hallarında əməliyyatın məsafədən həyata keçirilməsi qadağandır.

Müştərilərə səlahiyyətli nümayəndə (hüquqi şəxsin qanuni təmsilçisi istisna olmaqla) vasitəsilə, habelə qeyri-rezident hüquqi şəxslərə məsafədən işgüzar münasibətlərin yaradılmasına qadağandır.

11. SANKSIYA, PEP SIYAHILARI VƏ HƏDƏFLİ MALİYYƏ SANKSIYALARI

Sanksiya siyahıları və hədəfli maliyyə sanksiyaları üzrə fəaliyyətin beynəlxalq standartlar və ən qabaqcıl təcrübələrə uyğun həyata keçirilməsi işi bankın İdarə Heyəti tərəfindən təmin olunmalıdır. Bank müştəri, benefisiar mülkiyyətçilər, mühüm iştirak payına sahib şəxslər və səlahiyyətli nümayəndələrinin adları bankın informasiya sistemində saxlanılır. Aşağıdakı hallarda qeyd olunan tərəflərin adları müvafiq siyahılar üzrə yoxlamadan keçirilir:

- İşgüzar münasibət qurulan zaman,
- Hesab açılmadan əməliyyatlar zamanı,
- Müştəri məlumatlarına düzəlişlər edilən zaman,
- Ümumi sanksiya siyahılarında dəyişiklik baş verdikdə.

Bank müştəri, benefisiar mülkiyyətçilər, mühüm iştirak payına sahib şəxslər və səlahiyyətli nümayəndələrin müvafiq siyahılar ilə üzləşdirmək üçün BƏS-də avtomatik yoxlama mexanizmi formalaşdırır. Bu siyahılar Banka həm MMX tərəfindən təqdim edilir, həm də beynəlxalq mənbələrdən (Dow Jones Factiva, Refinitiv və s.) əldə edilir. Bu siyahıların köməyi ilə Bank müştərilər və onların əlaqəli tərəflərinin gündəlik monitorinqini həyata keçirir və siyahılardakı adlar üst-üstə düşdükdə BƏS tərəfindən ƏL/TMM'dən məsul aidiyyəti struktur bölmə işçilərinə avtomatik xəbərdarlıq göndərilir. Hər bir xəbərdarlıq barəsində onun statusundan asılı olaraq davam qərarı verilir və BƏS-də sənədləşdirilir və loglanır.

Siyasi nüfuzlu şəxslərlə bağlı, onların statusunun təyin edilməsi həm siyahılar və kənar mənbələr vasitəsilə yoxlamaqla, həm də müştəriyə hesab açılan zaman onu tərəfindən doldurulan ərizə/anket formasında bununla bağlı müştəri tərəfindən məlumat verilməsi ilə təyin edilir. Müştərinin özü, onun benefisiar mülkiyyətçisi, mühüm iştirak payına sahib şəxslər, səlahiyyətli nümayəndələri siyasi nüfuzlu şəxs, onun yaxın qohumu və ya yaxın münasibətdə olduğu şəxs olduqda, müştəri sistem tərəfindən yüksək riskli müştəri kateqoriyasına aid edilir və işgüzar münasibətlərin qurulması prosesi rəhbərliyin razılığı və ƏL/TMM'dən məsul aidiyyəti struktur

bölmənin təsdiqi ilə həyata keçirilir. Siyasi nüfuzlu şəxs, onun yaxın qohumu və ya yaxın münasibətdə olduğu şəxslə işgüzar münasibətlərə davamlı gücləndirilmiş müştəri uyğunluğu tədbirləri tətbiq edilir.

Bank aşağıda sadalanan sanksiya siyahıları üzrə skrininqi həyata keçirir:

- Azərbaycan Respublikası Maliyyə Monitorinq Xidməti tərəfindən müəyyən edilmiş ölkədaxili monitorinq siyahıları,
- BMT`nin müvafiq sanksiyalar siyahıları,
- Müxbir hesab fəaliyyəti çərçivəsində tələb olunan müvafiq ölkələrin sanksiya siyahıları,
- Siyasi nüfuzlu şəxs siyahıları,
- Ziraat Bankası ƏL/TMM Siyasəti çərçivəsində tələb olunan siyahılar.

12. HƏDƏFLİ MALİYYƏ SANKSIYALARI – AKTİVLƏRİN DONDURULMASI

Bankda həmçinin Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Təhlükəsizlik Şurasının aidiyyəti qətnamələrinə uyğun olaraq terrorçuluğun, terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinin, kütləvi qırğın silahlarının yayılmasının və kütləvi qırğın silahlarının yayılmasının maliyyələşdirilməsinin qarşısının alınması məqsədilə hədəfli maliyyə sanksiyaları qaydaları tətbiq olunur.

Hədəfli maliyyə sanksiyaları cinayət mühakimə icraatı çərçivəsində tətbiq edilən tədbirləri əvəzləmədən, önləyici xarakter daşıyaraq, terrorçuluğun, terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinin, kütləvi qırğın silahlarının yayılmasının və yayılmasının maliyyələşdirilməsinin qarşısının alınması məqsədilə aşağıdakı tədbirləri nəzərdə tutur:

- aktivlərin təxirəsalınmadan dondurulması,
- sanksiya tətbiq edilməli fiziki şəxslərin və qurumların aktivlər, iqtisadi resurslar və ya maliyyə və digər əlaqəli xidmətlərlə təmin edilməsinin qadağan edilməsi.

Terrorçuluq, terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi, kütləvi qırğın silahlarının yayılması və yayılmasının maliyyələşdirilməsi fəaliyyəti ilə bilavasitə əlaqəli olub-olmamasından asılı olmayaraq aşağıdakı aktivlər dondurulmalıdır:

- sanksiya tətbiq edilməli fiziki şəxslər və qurumların aktivləri,
- sanksiya tətbiq edilməli fiziki şəxslərin və qurumların birbaşa və ya dolaylı, təkbaşına və ya başqaları ilə birlikdə mülkiyyətində və ya nəzarətində olan aktivlər, habelə belə aktivlər vasitəsilə əldə edilmiş digər aktivlər,
- sanksiya tətbiq edilməli fiziki şəxslərin və qurumların adından və ya onların tapşırığı ilə fəaliyyət göstərən fiziki şəxslərin və qurumların aktivləri,
- sanksiya tətbiq edilməli fiziki şəxslərin və qurumların birbaşa və ya dolaylı, təkbaşına və ya başqaları ilə birlikdə mülkiyyətində və ya nəzarətində olan qurumların aktivləri.

Bank nəzərdə tutulan aktivləri beynəlxalq və ölkədaxili siyahılar hədəfli maliyyə sanksiyalarına dair internet informasiya ehtiyatında dərc edildiyi vaxtdan təxirəsalınmadan və həmin maddədə göstərilən şəxslərə xəbərdarlıq etmədən dondurmalı və dərhal bu barədə MMX`ya məlumat verməlidir.

Nəzərdə tutulmuş aktivlər sanksiya tətbiq edilməli fiziki şəxslər və qurumlar müvafiq siyahıda olduğu müddətdə dondurulmuş saxlanılmalı və yalnız onlar siyahıdan çıxarıldıqdan sonra təxirəsalınmadan azad edilməlidir.

Bank fəaliyyətində sanksiya tətbiq edilməli fiziki şəxslərin və qurumların, eləcə də həmin fiziki şəxslərin və qurumların birbaşa və ya dolayı, təkbaşına və ya başqaları ilə birlikdə mülkiyyətində və ya nəzarətində olan qurumların, habelə həmin fiziki şəxslərin və qurumların adından və ya onların tapşırığı ilə fəaliyyət göstərən fiziki şəxslərin və qurumların aktivlərlə, iqtisadi resurslarla, maliyyə və ya digər əlaqəli xidmətlərlə birbaşa və ya dolayı yolla, təkbaşına və ya başqaları ilə birlikdə təmin edilməsi qadağandır.

13. HESABATLILIQ

Bankda qanunvericiliyin tələbləri ilə müəyyən edilmiş hesabatların təqdim edilməsi ƏL/TMM'dən məsul struktur bölmə tərəfindən həyata keçirilir.

Tipik olmayan, mürəkkəb, rəşional iqtisadi əsası olmayan müştərinin normal biznes fəaliyyətinə və yaxud davranışına uyğun olmamaqla müştərinin izah edilə bilməyən davranışı ilə müşayiət olunan əməliyyatlar əksər hallarda qeyri-adi əməliyyatlar olur. Qeyri-adi əməliyyatlar isə ƏL/TMM'dən məsul struktur bölmə tərəfindən araşdırılmalı və təhlil hesabatları formalaşdırılmalı, tələb olunan hallarda isə əməliyyat məlumat və sənədləri qanunvericilik tələblərinə uyğun formada MMX'ya təqdim edilməlidir. Şübhəli şəxs və ya əməliyyatlar barədə məlumatlar MMX'ya müvafiq platforma üzərindən təhlükəsiz şlüz vasitəsilə təqdim edilir. Bank bu platformadan qeydiyyatdan keçir və eyniləşdirilir. Bu platformaya yalnız bankın İdarə Heyətinin sədri tərəfindən səlahiyyət verilmiş şəxslər daxil ola və məlumat ala/ötürə bilər. MMX'ya şübhəli əməliyyat yalnız BƏS üzərindən məsul şəxs və ya onu əvəz edən şəxsin təsdiqi ilə təqdim olunur.

Məsul şəxs səlahiyyətli dövlət orqanları tərəfindən cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi ilə bağlı daxil olmuş sorğuların qanunla müəyyən olunmuş müddətlərdə və qaydada icra edilməsi işinə nəzarət edir.

MMX'ya təqdim edilən məlumatlar məxfidir və yalnız qanunvericilik tələblərinə uyğun olaraq səlahiyyətli dövlət orqanları tərəfindən əldə edilə bilər. Məlumatların yayılmasının qarşısını almaq üçün sənəd və məlumatlar barədə Bankın yalnız məlumatlı olması tələb olunan işçiləri məlumatlandırılmalıdır.

13.1. MMX tərəfindən geriyə məlumatlandırma

Qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada MMX'ya təqdim edilmiş məlumat və sənədlər üzrə görülən tədbirlərin nəticəsinin izlənilməsi, keyfiyyətə nəzarət edilməsi və statistik məlumatların toplanması məqsədilə geriyə məlumatlandırma həyata keçirilir. Burada əsas məqsəd:

- MMX'ya təqdim edilmiş monitoring olunmalı əməliyyatlarda uyğunsuzluqların aşkar edilməsi, ümumiləşdirilməsi və bankın təlimatlandırılması ilə MMX'ya təqdim olunan məlumat və sənədlərin keyfiyyətinin artırılması,
- Bank tərəfindən əməliyyatların təhlili effektivliyinin artırılması,

- Bankın müştərilərinə münasibətdə risk əsaslı yanaşmanın tətbiqinin gücləndirilməsi,
- Bank tərəfindən monitoring olunmalı əməliyyatlar üzərində nəzarətin gücləndirilməsi,
- MMX və Bank arasında cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə sahəsində işçiliğin gücləndirilməsi.

Geriyə məlumatlandırmanın nəticələri barədə bankın rəhbərliyi müəyyən olunmuş hesabatlıq çərçivəsində ən azı altı ayda bir dəfə məlumatlandırılmalıdır.

13.2. Rəhbərliyə hesabatlıq

Bankın ƏL/TM riskinə məruz qalmasının müntəzən qeydiyyatını aparmaq məqsədilə bankın Məsul Şəxsi Ana Bankın Uyum Biriminə aylıq, İdarə Heyətinin sədrinə rüblük əsasda ən azı aşağıdakı məlumatları əhatə edən hesabat təqdim edir:

- Bankın yüksək riskli müştəri statistikası,
- Ölkədaxili ƏL/TMM aktlarında və qaydalarında müvafiq yenilik və dəyişikliklər,
- Səlahiyyətli qurumlara təqim edilmiş hesablara dair statistik məlumat,
- Təhlil edilmiş və imtina edilmiş əməliyyat statistikası,
- Səlahiyyətli orqanlar tərəfindən göndərilən sorğular,
- Bankın Komplayens işçi heyətində dəyişikliklər,
- Komplayens işçiləri üçün təşkil edilmiş təlimlər,
- Bankın işçiləri üçün təşkil edilmiş ƏL/TMM təlimləri,
- Müxbir bank üçün açılan yeni hesablar və RMA əlaqələrinin sayı.

14. MÜXBİR BANK ƏLAQƏLƏRİNİN QURULMASI

Müxbir bankçılıq münasibətləri digər bankın müştəriləri adından maliyyə əməliyyatlarının icrasını ehtiva etdiyindən cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi hallarına asan məruz qala bilər. Bu risklərin azaldılması məqsədilə ƏL/TMM-dən məsul struktur bölmə tərəfindən müxbir əlaqələrin qurulması nəzərdə tutulan rezident və qeyri-rezident banklar ƏL/TMM çərçivəsində araşdırılır və yalnız nəticə qənaətbəxş olduğu halda proses davam etdirilir.

Araşdırma zamanı müxbir bankın cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsilə mübarizə haqqında təcrübələrinin, risk qiymətləndirilməsi məqsədilə həyata keçirdiyi daxili nəzarət sisteminin adevatlığı, biznes modeli haqqında məlumat əldə edilməsi üçün Wolfsberg Questionnaire (CBDDQ) əldə edilir. Bu zaman qarşı tərəfin requlyativ əsasla fəaliyyət göstərməsini müəyyən etmək üçün bank fəaliyyəti haqqında lisenziya, pay bölgüsü, benefisiar mülkiyyətçi, rəhbərliyi, həmçinin ƏL/TMM eləcə də qanunla cəzası nəzərdə tutulan digər əməllərlə mübarizədə istifadə etdiyi daxili nəzarət sistemlərini dəyərləndirmək üçün sənədlər əldə edilir və yoxlanılır. Müxbir banklarla işgüzar münasibətlərin qurulması, hesabların açılması yalnız bank rəhbərliyinin təsdiqi əsasında həyata keçirilir. Müxbir

bankların təqdim etdiyi məlumatlar illik əsasda yoxlanılır və ehtiyac olduğu halda yenilənir. Zərurət yarandığı halda müxbir bankdan yeni məlumatlar da əldə edilə bilər. Müxbir bankın işgüzar nüfuzunun müəyyən edilməsi üçün ictimaiyyətə açıq olan informasiya mənbələrindən də istifadə edilir. Tərəflərin vəzifə və öhdəlikləri onları dəqiq qaydada əks etdirən müqavilə vasitəsilə rəsmiləşdirilir. Bank saxta bank ilə (shell-bank) hər hansı əlaqənin qurulmasını qəbul edilməz hesab edir və bu banklarla heç bir halda müxbir əlaqələr qurulmur, hər hansı bank əməliyyatları həyata keçirilmir.

15. SƏNƏDLƏRİN SAXLANMASI

Bankın İdarə Heyəti qanunvericilikdə daha uzun müddət nəzərdə tutulmadıqda sənədlərin minimum aşağıda göstərilmiş müddətlərdə saxlanılmasını təmin etməlidir.

- ölkədaxili və transsərhəd əməliyyatlara dair bütün məlumat və sənədləri qanunvericilikdə daha uzun müddət nəzərdə tutulmadıqda, əməliyyat bitdiyi tarixdən sonra ən azı 5 il ərzində,
- müştəri uyğunluğu tədbirləri çərçivəsində əldə edilmiş məlumat və sənədləri, işgüzar yazışmaları, hesablara, habelə aparılmış hər hansı təhlilin nəticələrinə dair məlumat və sənədləri qanunvericiliklə daha uzun müddət nəzərdə tutulmadıqda, işgüzar münasibətlərə xitam verildikdən və yaxud hər hansı birdəfəlik əməliyyat bitdiyi tarixdən sonra ən azı 5 il ərzində,
- qeyri-adi əməliyyatların təyinatının və mahiyyətinin aydınlaşdırılması üçün aparılmış təhlilin nəticələri də daxil olmaqla, nəzərdə tutulan əməliyyatlara dair sənədlər və məlumatlar — müştəri ilə hüquq münasibətlərinə xitam verildikdən sonra ən azı 5 il ərzində.

Əməliyyata dair məlumat və sənədlər cinayət mühakimə icraatı zamanı onların sübut kimi istifadəsinin təmin edilməsi məqsədilə hər hansı əməliyyatın yenidən bərpa edilməsinə imkan verəcək qaydada saxlanılmalıdır. Bank müştərilərin eyniləşdirmə sənədlərinin yenilənməsini həyata keçirir. Müştəriyə aid bütün sənədlər onun şəxsi dosyasında bu maddə üzrə müəyyən olunan müddətdə mühafizəsi təmin edilir.

16. KORRUPSIYA VƏ RÜŞVƏTXORLUQ

Bank fəaliyyəti çərçivəsində birbaşa və ya dolay yollarla vəzifə səlahiyyətindən sui-istifadə etmək (korrupsiya) və bir şəxsin özü və yaxud üçüncü şəxslər üçün birbaşa və ya dolay yolla, şəxsən və ya vasitəçidən istifadə etməklə maddi və sair neməti, imtiyazı və ya güzəşti istəməsi və ya alması, yaxud bu barədə təklif və ya vədin qəbul etməsi (rüşvət) hallarını qəbul edilməz sayır və bu halların baş verməməsi üçün bütün adekvat addımları atır. Bank işçiləri xidməti vəzifələrinin qərəzsiz icrasına təsir edə bilən və ya bu cür təsir təəssüratı yaradan və ya onun vəzifələrinin icrası müqabilində mükafat qismində verilən və ya bu cür mükafat təəssüratı yaradan hədiyyələri özü və ya digər şəxslər üçün tələb edə və ya qəbul edə bilməz. İşçi hədiyyənin qəbul edilməsi və ya sadə qonaqpərvərlikdən istifadə ilə bağlı qərara gələ bilmədiyi hallarda bu məsələ barədə birbaşa rəhbərinin rəyini öyrənməlidir. Fiziki və hüquqi şəxslərlə mülki-hüquqi əqdlərin bağlanması və ya onların icrası zamanı vəzifəli şəxslər tərəfindən xidməti fəaliyyəti ilə əlaqədar olaraq hər hansı güzəştlərin və ya imtiyazların əldə edilməsi qadağan olunur. Bank işçilərinə qanunsuz maddi və sair nemətlər, imtiyazlar və ya güzəştlər təklif olunduğu hallarda, onlardan imtina edilməlidir. Maddi və sair nemətlər, imtiyazlar və ya güzəştlər işçia ondan asılı

olmayan səbəblərdən verilərsə, o, bu barədə birbaşa rəhbərinə məlumat verməli və maddi və sair nemətlər, imtiyazlar və ya güzəştlər akt üzrə təhvil verməlidir. Korrupsiya ilə əlaqədar hüquqpozmalar qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada intizam, mülki-hüquqi, inzibati və ya cinayət məsuliyyətinə səbəb olur. Bank işçiləri tərəfindən qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş hüquqpozmaların törədilməsi mülki-hüquqi, inzibati və ya cinayət məsuliyyəti yaratdıqda, müvafiq işçin məsuliyyətə cəlb edilməsi Azərbaycan Respublikasının müvafiq qanunvericiliyinə uyğun həyata keçirilir.

Aşağıda göstərilən şəxslər korrupsiya və rüşvətxorluqla mübarizənin əhatə dairəsinə aid edilir:

- Müşahidə Şurası da daxil olmaqla, bütün Bank işçiləri,
- Qanunvericiliklə tənzimlənən xidmətlər də daxil olmaqla, digər dəstəkləyici xidmətləri göstərən kənar şirkətlər və onların işçiləri,
- Təchizatçılar, məsləhətçilər, vəkillər və kənar auditorlarda daxil olmaqla, Bankın adından xidmət göstərən şəxslər və müəssisələr.

‘Whistleblow’ mexanizmi:

Bank işçilərinin istənilən qeyri-qanuni məsələ və ya narahatlıqlarını bəyan edə bilmələri üçün şərait yaradılmışdır. Bankda baş verən etik prinsiplərin pozulması ilə bağlı istənilən məsələ və aşağıdakı qeyd olunan digər məsələlərlə bağlı işçilər əldə etdiyi məlumatları Bankın rabitə kanalı “Skype For Business” və ya zbazdnk@ziraatbank.az qrup maili vasitəsilə Məsul Şəxsə ötürməlidir:

- Fırıldaqçılıq,
- Rüşvət
- Korrupsiya,
- Saxtakarlıq,
- Qeyri-etik davranış,
- Maraqlar toqquşması yaradan hallar,
- Hüquqi qaydalara əməl edilməməsi.

Bankda rüşvətxorluq faktı barədə məlumat verən və ya rüşvət təklif etməkdən və ya almaqdan imtina edən heç bir işçin işinə xitam verilə, vəzifəsi aşağı salına və ya mükafatı ləğv edilə və ya digər cəza, psixoloji zorakılıq, təzyiq və ya mobbing tətbiq edilə bilməz.

17. YEKUN MÜDDƏALAR

Hazırkı Siyasətin tələblərinin yerinə yetirilməsinə görə Bank rəhbərliyi və işçiləri Azərbaycan Respublikasının Qanunlarına uyğun məsuliyyət daşıyırlar.

Bu Siyasət ildə bir dəfə Müşahidə Şurası iclasında müzakirə olunur. Daxili nəzarət proqramını formalaşdıran digər qayda, prosedur və nəzarət mexanizmləri isə təsdiq səlahiyyəti olan orqan tərəfindən ildə bir dəfə müzakirəyə çıxarılır və müvafiq iclas protokolu ilə rəsmiləşdirilir. Hazırkı Siyasət təsdiqləndiyi gündən qüvvəyə minir və ona əlavə, ləğv və ya dəyişikliklər edilməsi yalnız Bankın Müşahidə Şurasının səlahiyyətindədir. Bu siyasətin qüvvəyə minmə tarixində daha əvvəlki siyasət qüvvədən düşmüş hesab olunur.

Razılaşıdırılımışdır:

Dr. Selçuk Demir
İdarə Heyətinin sədri

Rövşən İbrahimov
İdarə Heyətinin üzvü

Vüqar Əlipaşayev
İdarə Heyətinin üzvü

Ahmet Kudret İşler
İdarə Heyətinin üzvü

Seymur Əliyev
İdarə Heyətinin üzvü

Təhmasib Eyvazov
Hüquq və Kredit Risklərinin Ləğv Edilməsi
departamentinin direktoru

Zəkəriyyə Mustafayev
Daxili Nəzarət və
Komplayens departamentinin direktoru

